

Lauri Johansson • Toimittanut Jarkko Sipilä

LATE

Suomen pelätyimmän
rikollisen tarina

Late

Lauri Johansson

Late

Suomen pelätyimmän rikollisen tarina
(toim.) Jarkko Sipilä

Helsinki

© 2020 Lauri Johansson ja (toim.) Jarkko Sipilä
Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.
Lönnotinkatu 18 A, 00120 Helsinki
www.docendo.fi

Kannen ulkoasu Matti Vartiala / Kalevantuli
Sisuksen ulkoasu Tom Backström
Taitto Noora Ohvo

ISBN 978-952-850-789-5

Painettu EU:ssa
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@docendo.fi

Alkusanat

Olin juuri vapautunut vankilasta. Taas kerran. Se oli tammi-kuuta 2001 ja toimittaja Mats Dumell oli pyytänyt haastattelua Rikosraportti-ohjelmaan. Suostuin. Firma tarvitsi mainosta.

Paikka oli hotelli Seurahuone aivan Helsingin keskustassa. Tietysti sviitti ja minä maksoin.

Ylläni oli Natural Born Killers -jengin liivit prosentti-merkkeineen, musta poolopaita, N.B.K.:n kultainen kaulakoru ja aurinkolasit. Varmaan ne lasitkin olivat jotain merkki-laatua. En muista. Ranteessa oli Rolex ja ilmeeni kivinen.

Kuriositeettina voin kertoa, että Keijo Vilhusen aikuinen poika makoili tuolloin melkein sammuneena sviitin sängyllä.

Juuri ennen haastattelua vedin rapsakat kokaiininokat ja siinä pöllyssä tuli taas uhottua oikein reippaasti. Oli cool olla televisiossa.

”Mä myönnän olevani ammattirikollinen ja olen jopa ylpeä siitä. Pitäähän poliisilla olla kunnon haasteita. Nehän muuten tylsistyvät sinne työhuoneisiin.”

”Kenestäkään ei tule opettelemalla tai muuten tappajaa. Pitää olla syntyjään jo tappaja.”

”Mä olen ollut nyt kuusi kertaa vankilassa. Mä olen seitsemän vuotta lusunut. Koskaan mä en ole saanut väärää tuomiota, mutta lähellä on ollut. Ensimmäinen väärä tuomio kun tulee, minä murhautan sen poliisin, joka sen on aiheuttanut, vaikka saisin elinkautisen.”

”Mäkin saan joka kuukausi monesta firmasta suojelurahaa. En mä välttämättä tekisi heille mitään, mutta kukaan muukaan ei tee, koska he maksaa mulle.”

”Me tehdään mitä vaan josta saa rahaa, mutta ei me mummoja ryöstetä.”

”Jos joku on tehnyt huumeilla miljoonia rahaa ja maksaa meille siitä, että me poltetaan Linnanmäki maan tasalle... Jos se maksaa tarpeeksi, huomenna ei Linnanmäkeä ole olemassa.”

”Mulla pitäisi olla vähintään 30 000 markan kuukausitulot puhtaana käteen, että mä tulisin toimeen. Mulla menee rahaa sellainen tuhat markkaa päivässä.”

”En mä käytä kuin kokaiinia ja sitäkin vain juhlapäivinä. Mun mielestä se on luonnontuote, eikä mikään huume.”

Dumell kysyi vielä teemmekö palkkamurhia. Napakka vastaukseni oli: ”Jos uhri on sellainen, joka ansaitsee kuoleman.”

Edelleen Youtubesta löytyvää haastattelua on katsottu useampi satatuhatta kertaa. Video on osuva. Juuri tuollainen kusipää olin silloin.

Mutta video täytti silloin tarkoituksensa. Lisäjulkisuus helpotti perintätöitä. Pelote kasvoi. Tuo oli elämäni vuoden 2001. Olin silloin murhannut kaksi ihmistä ja ampuisin kolmannen yhdeksän kuukauden päästä.

Itse olin hengissä tuurilla.

Tämä kirja on kaunistelematon ja paikoin raaka tarina elämästäni 1960-luvulta 2020-luvulle. Eli aloitan suunnilleen siitä, mitä lapsuudesta muistan ja päätän elinkautisesta vapautumiseen.

Tässä kirjassa kerron miten itse näin ja koin asiat. Joku voi olla tapahtumista eri mieltä, mutta tässä kirjassa mennään minun muistini mukaan. Kirjoittakaa omat kirjanne.

En ole ollut luopio rikollisen urani aikana, enkä aloita nytkään. Eli ei kannata pelätä. Tosin olen lusunut elinkautista melkein kaksikymmentä vuotta, joten lähes kaikki törkeät rikoksetkin ovat vanhentuneet.

Käytän lähinnä lempinimiä, mutta myös oikeita, jos siihen on aihetta.

Pahaa on tehty, mutta yhteensä noin 25 vuoden lusiminen kuittaa ne yhteiskunnan silmissä. Mielestäni sen pitäisi riittää kansalaisillekin, mutta en tiedä piisaako se oikeasti. En myöskään tiedä auttaako tämä kirja vai piirtääkö se minusta vielä synkemmän kuvan.

Sen saat lukija itse päättää. Tai kuulija, jos kuuntelet tätä äänikirjana.

Olen kakkuni lusunut, enkä rikoksia enää tee. Tulin uskoon 2007, mikä mullisti elämäni. En ole ylpeä siitä mitä olen tehnyt rosvona, päinvastoin häpeän sitä syvästi.

Haluan kertoa tarinani, jotta joku välttyisi samanlaiselta kohtalolta. En saarnaa tässä kirjassa, ehkä jotain asioita moralisoin, mutta pääasiassa kerron elämäni tarinan. Siitä voi oppia ainakin sen, että rikollista elämää kannattaa välttää.

Mutta selittelyt sikseen. Tervetuloa kyytiin. Kuljettajananne on Late Hannun poika Lapinjärveltä. Kiinnittäkää turvavyöt ja varmistakaa aseenne.

LUKU 1: HANNUN POIKA

Perse

Isäni Hannu oli hullu. Todella hullu.

Synnyin esikoisena kahden ammattiautoilijan perheeseen Lapinjärven Pukaron kylässä 1. joulukuuta 1965.

Paikka on satakunta kilometriä Helsingistä koilliseen, niillä main jossa Kouvolaan kuutostietä ajettaessa on Pukaron Paroni -huoltamo. Nuoruudessani ei paikkaa ollut, sillä se avautui vasta 80-luvun lopussa. Siksi en varmaan koskaan keikannut sitä. Tuolloin keskityin jo huumekauppaan.

Ensimmäisen muistamani rikoksen tein jo 5-vuotiaana. Syylistyin sukupuolisiveellisyyden julkiseen loukkaamiseen, kun näytin poliisille persettä heidän hakiessa isääni putkaan. Olen tästä samasta rikoksesta saanut oikeudessa oikein sarkotkin joskus myöhemmin.

Isäni Hannu oli alkoholisoitunut ja väkivaltainen kuorma-autoyrittäjä. Hän löi minua usein ja kostin sen pikkuveljelleni. Uskovainen äitini Irja, ammatiltaan taksi-kuski, ei voinut mitään yhdelle isolle hulttiolle ja kahdelle pienemmälle.

Syksyllä 1972 piti mennä kouluun. Osasin jo kuusivuotiaana laskea, lukea ja kirjoittaa. Tosin tuona kesänä imin vielä tuttia, mihin isäni Hannu reagoi voimakkaasti. Ei perkele mene Hannun poika tutti suussa kouluun. Hän opetti minut polttamaan norttia. Niinpä siirryin tutista röökiin ja poltin noin kolme vuotta lopettaen 9-vuotiaana. Sen jälkeen en ole tupakkaa polttanut.

Lapsuuden positiivisista asioista päällimmäisenä mieleen ovat jääneet kesät Pielavedellä Pohjois-Savossa äitini synnyinkodissa. Ne menivät kalastaessa, ensin pikkupoikana mato-ongella ja myöhemmin virvelillä.

Se oli isohko maatila laajoine peltoineen ja metsääkin oli kymmeniä hehtaareja. Paikka oli järven rannalla tien päässä. Siellä oli avara pihapiiri, jossa oli lapsilla tilaa juosta ja aikuisilla tehdä töitä. Lähin naapuri oli järven toisella puolella.

Maalaismaisema oli komea ja tuolloin kesät ja talvet olivat selkeitä.

On haikeaa muistella isoisääni Taavettia, yhteisiä kalaverkkojen laskuja ja nostoja. Muistan vielä nyt lähes viisikymmentä vuotta jälkeenpäin talon kissan nimenkin. Misse – kunnon maatiaiskissa. Se istui laiturin toisessa päässä ja odotti minun saavan ongella saalista.

Ajokoirakin talossa oli, Jysky. Koira oli niin kova vetämään hihnassa, että en kerran poikasena hallinnut tilannetta. Jysky pääsi karkuun ja saatiin kiinni vasta kymmenien kilometrien päästä eräässä toisessa maalaistalossa.

Koira sai tulla sisään tupaan ja jostain syystä mieleen on jäänyt Jyskyn pierujen hirveä haju.

Vieraita riitti. Siellä olivat kesää viettävät tädit, enot ja muut tutut. Osa nukkui heinävintillä ja toisinaan – jos tila

loppui – jopa teltoissa. Muuten ei mahtunut. Aina riitti ruokaa ja aikaa kaikille.

Jostain syystä isäni Hannu ei kuulunut tähän vieraiden joukkoon, vaan oli aina poissa. Lapsena ihmettelin asiaa, mutta myöhemmin ymmärsin, ettei hän edes halunnut tulla Pielavedelle, vaan jäi mieluummin dokaamaan kotiin Lapinjärvelle.

Alkoholia käytettiin myös mummolassa, mutta se oli huomaamatonta ja vaatimatonta. Vieraat kunnioittivat isäntää ja emäntää. Taavetti ja Aune olivat hurskaita ihmisiä ja myös elivät uskoaan todeksi. Aina sunnuntaisin hiljennuttiin radion ääreen jumalanpalveluksen ajaksi ja isoisäni lauloi virsikirjasta lähetystä mukaillen. Pielavedellä kävin pyhäkouluakin.

Ukkini ja mummoni olivat menneet naimisiin 1942 ja saivat monta lasta. Heidän elämässään tarvittiin kuuliaisuutta Jumalalle.

Ensimmäisen jänikseni ammuin mummolassa. Olin noin neljätoista. Ukki sanoi Jyskyn tulevan tietä pitkin ajaen jänistä ja käski minut haulikon kanssa passiin. Sieltä se pitkäkorva kohta tuli ja pysähtyi tarkkailemaan minua matkan päästä. Nostin haulikon poskelle hitaasti ja vedin liipaisimesta.

Olin ampunut aseilla ennenkin, joten kova potkaisu ei tuntunut juuri miltään. Osuin vähän huonosti ja jouduin viimeistelemään tapon kumisaappaalla. Olin aika äijää ja suurta metsämiestä. Toisen ja ilmeisesti viimeisen jänikseni ammuin naapuritilan mansikkamaalta pienoiskiväärillä.

Olin myös hirvimetsällä ajoporukoissa, mutta siihen en tykästynyt. Ehkä syy oli se, että mielestäni hirvellä ei ollut mitään mahdollisuuksia. Tosin harvemmillä eläimillä ihmistä vastaan on.

Isoäidin valmistamat ruuat olivat todella hyviä. Tosin pie-

nenä karsastin kalakeittoa. Siinä oli ruodot mukana, mutta oli hauskaa seurata, kuinka kala meni mummin ja ukin toisesta suupielestä sisään, ja ruodot tulivat toisesta ulos.

Joku on joskus ihmetellyt kovaa nauruani. Sen olen perinyt umpisavolaiselta isoäidiltäni, joka aina nauroi ja oli iloinen. Hän löysi asioista aina sen paremman puolen.

Savolaisten positiivisuudesta käy hyvänä esimerkkinä sanonta: ”Vuan oljpa hyvä ettei ollunna kerihitimet, sanoi ukki, kun puukko seinänraosta silmään sutkahti.”

Jos nykylukija ei tiedä millaiset kerihitimet ovat, niin kerrottakoon, että niissä on kaksi terää eli ne ovat erääläiset sakset.

Sanonta kuvaa myös hyvin omaa asennettani. Usein on pakko yrittää löytää asioista hyviä puolia, koska muuten musertuu niiden alle. Tämä elämä ei ole helppo laji.

Maalaiskesät olivat sitä onnellista aikaa. Arki Lapinjärvellä taas kaikkea muuta.

Ensimmäisen koulupäivän muistan aika hyvin. Menin Lapinjärven kirkonkylän ensimmäiselle luokalle syksyllä 1972. Rakennus oli pieni kivinen talo, jossa oli muutama luokkahuone ja ruokala.

Kärsin vääryyttä heti ensimmäisenä päivänä. Aiheena oli suomalaisuus ja muun muassa Maamme-laulu. Opettaja kysyi, milloin Maamme-laulua soitetaan. Minä tietenkin viittasin innokkaasti ja vastasin, että silloin kun Suomi on voittanut maaottelun jääkiekossa. Vanhapiika opettajatar hylkäsi vastaukseni jyrkin sanakääntein. Minä ihmettelin reaktiota, koska olin nähnyt televisiosta, kuinka Suomi voitti USA:n ja matsin jälkeen soi Maamme.

Ajattelin koulun olevan tyhmä mesta, koska ei kerran tällaisia itsestäänselvyyksiä tiedetä ja mietinkin voisiko tällä järjestelmällä olla minulle mitään annettavaa.

Möhemmin on selvinnyt, että olisi ollut, mutten ollut kykenevä vastaanottoon. Peruskoulu meni ihan läskiksi jo ala-asteella. Kävimme äidin kanssa kuraattorin ja muiden puheilla, mutta ei niistä apua ollut.

Opetus ei kiinnostanut. Saatoin huudella ja arvostella opettajaa luokassa. Kerran lensin luokasta käytävälle ja kuusin miesopettajan saappaisiin. Ne olivat käytävällä ja minulla kova hätä.

Pahasti häiriintynyt oli sanapari, jota minusta käytettiin. ADHD:stä ei tuolloin vielä tiedetty. Alakoulun johtajaopettaja Seppo Rönkkö oli siitä hieno mies, että hän piti meille shakkikerhoa aika usein. Sain siitä hyvän harrastuksen, joka on seurannut mukana vuodesta 1972 saakka. Muuten miehen kasvatustietoja voi pitää erikoisina. Usein juoksin rangaistuksena koulun ympäri, mutta koskaan hän ei lyönyt.

Shakista huolimatta en tullut Rönkön kanssa juttuun. Kuudennella luokalla siirryin toisen miesopettajan luokalle. Hän ei juoksuttanut, mutta löi.

Ensimmäiset kaksitoista, kolmetoista vuotta elämästäni olivat yhtä vittua Pielaveden kesiä lukuun ottamatta. Fajjalta tuli turpaan kotona lähes päivittäin ja koulussa opettajalta yhtä usein.

Faijan kanssa syntyi väkivallan kierre. Hän hakkasi, koska kuulemma pian tekisin jotain pahaa. Sain siis selkään jo etukäteen. No, minä tein, kun kerran rangaistuksenkin olin jo saanut. Kostin kiusaamalla viisi vuotta nuorempaa pikkuveljeäni, mistä seurasi uusi selkäsauna, ja kierre oli

valmis. Ei se hakkaaminen sinänsä aina tuntunut niin palhalta, koska siihen tottui. Se järkytti pientä miehen alkua, kun faija huusi kännissä, etten ole hänen poikansa.

Äitini ajoi taksia ja isä oli sitä mieltä, että olin tuntemattoman taksiasiakkaan ja äitini tuotos.

Se kasvatti, mutta väärällä tavalla. Opin hoitamaan asiat siten, että ensin löin ja sitten kysyin.

Nuoruudesta on jäänyt vituttamaan se, kuinka kylän juopot käyttivät hyväntahtoista, uskovaa äitiäni hyväksi taksi-kyeissä. Jos puhelin soi, äitin piti lähteä keikalle vaikka kesken ruuanlaiton.

Se oli siis kotipuhelimemme. Ei 70-luvun Lapinjärvellä ollut mitään taksitolppia tai radiosysteemejä. Kyytitarpeesta soitettiin kotona olevaan lankapuhelimeemme ja mutsi lähti duuniin.

Juopot ajoivat velaksi. Luin sitä piikkivihkoa vuosia myöhemmin ja paljon jäi äidiltä tuloja saamatta. Ilmiö tuli tutuksi myöhemmin huumekaupassa. Sanonta ”velka on veli otettaessa ja veljenpoika maksettaessa” pitää kutinsa.

Hannu ja Irja olivat menneet naimisiin joulukuussa 1962 eli kolme vuotta ennen syntymääni. Vaikka äiti oli uskovainen, lapsuuteni oli rikkinäinen. Faija oli vaan niin hullu.

Hannu oli vanhin seitsemästä veljeksestä ja hänellä oli kaksi siskoa. Alkoholi oli ongelma jo hänen isällään ja sairaus kulki suvussa, vaikka eivät kaikki veljet juoppoja olleet. Hannu joi omakotitalon ja kymppipyörä Scania-kuormurin.

Legendaarinen tarina perheen paosta paljain jaloin lumihangessa naapuriin toteutui meilläkin. Usein.

Naapurista soitettiin kytät hakemaan faija, ja palasimme äidin ja veljeni kanssa kotiin, jossa oli kylmä. Faija oli rikkonut ison osan ikkunoista ja heittänyt kamat pihalle.

Muistiini on jäänyt myös kipu, kun sain remmiä solkipäällä. Pitkään. Se oli sietämätöntä.

Henkisesti vaikeinta oli katsoa voimattomana mutsin hakkaamista. Mieleen on jäänyt yksi joulu, jona äiti oli rakentanut todella hartaasti hienoa jouluhimmeliä. Olin silloin yksitoista tai kaksitoista.

No, fajia tuli kännissä himaan ja ensimmäiseksi rikkoi sen himmelin. Sen jälkeen Hannu veti äitiä kuonoon. Ajattelin tappaa isäni puukottamalla, mutta rohkeus ei riittänyt.

13-vuotiaana tuli päivä, jolloin henkirikos oli lähellä. Olin tuolloin jo isompi ja painavampi, mutta ennen kaikkea fajia oli niin kännissä, ettei kyennyt kunnolla puolustautumaan.

Olisin varmaan hiilihangolla – sitä sanottiin meillä ranshakaksi – murjonut loppuun saakka, mutta äiti tuli väliin. Paljon olen vuosien varrella tehnyt, mutta äitiäni en ikinä lyönyt. Ei käynyt edes mielessä.

Mutsi tajusi tilanteen vakavuuden, pakkasi kamani ja vei minut kirkonkylälle ystävänsä Hilkan luo asumaan. Näin alkoi aran ja herkän pojan itsenäistyminen – kolmetoistavuotiaana ja yksin.

Isän dokaaminen koveni ja lopulta hän kuoli puliukkona puukkoon 1991. Äidin kanssa näistä ajoista ei juteltu. Ehkä olisi pitänyt. Olisiko siitä ollut jotain apua tai hyötyä? En tiedä.

Lapinjärven porukat

Äidin ystävä Hilkka teki minulle ruuan, pesi vaatteet ja piti minusta huolta. Mutta kuria hän ei pitänyt. Aloin pyöriä

”Muistiini on jäänyt kipu, kun sain lapsena remmiä solkipäällä. Pitkään. Se oli sietämätöntä. Mutta ei se hakkaaminen sinänsä aina tuntunut niin pahalta, koska siihen tottui. Se järkytti pientä miehenalkua, kun faija huusi kännissä, etten ole hänen poikansa.”

Kolmeen murhaan syylistynyt Lauri ”Late” Johansson oli aikanaan Suomen pelätyin rikollinen. Hänestä on käytetty elämänsä varrella monta muutakin määritelmää. Jengipomo, häiriintynyt, vaarallinen ja vaikeahoitoinen. Jotkut ovat kutsuneet myös pelleksi, mutta vain selän takana.

Tämä on Late Johanssonin tarina Lapinjärven kylältä järjestäytyneen rikollisuuden ytimeen Natural Born Killers -jengiin. Se vie lukijan niin psykiatrisille osastoille kuin elinkautisvangin selliin. Johansson ei selittele tai saarnaa, vaan kertoo elämänsä tapahtumat niin kuin ne koki.

Kirjassa Johansson paljastaa, miten uskoontulo pelasti hänet kuolemalta. 18,5 vuoden vankilatuomion sovitettuaan Late Johansson vapautui elinkautisesta kesällä 2020.

Elämäkerran on toimittanut dekkarikirjailija ja rikostoimittaja Jarkko Sipilä.

ISBN 978-952-850-789-5
Kirjastoluokka 99.1

**CRIME
TIME**